

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Burduh Victor, Craiu Nicolae,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului Grijuc Veaceslav și de către ultimul, de către avocatul Maier Lucia în numele inculpatei Adascalitei Cristina, de către avocatul Donică Andrei în numele inculpatului Bîcu Vladislav, de către avocatul Beruceașvili Andrei în numele inculpatului Simițaru Dmitrii, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Cgișinău din 02 iulie 2018 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2019, în cauza penală privindu-i pe

Bîcu Vladislav Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în mun. Xxxxx, str. Xxxxx, ap. xxx;

Adascalitei Cristina Xxxxx, născută la xxxxx, originară și domiciliată în mun. Xxxxx, or. Xxxxx, str. Xxxxx, xxx;

Grijuc Veaceslav Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în mun. Xxxxx, str. Xxxxx, xxx;

Simițaru Dmitrii Xxxxx, născut la xxxxx, originar s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, domiciliat în mun. Xxxxx, com. Xxxxx, str. Xxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. prima instanță: 05.08.2014 – 02.07.2018;*
- 2. instanța de apel: 20.08.2018 – 08.11.2019;*
- 3. instanța de recurs: 01.06.2019 – 10.11.2020.*

Asupra recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani din 02.07.2018, Adascalitei Cristina, învinuită în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 45, 189 alin. (6) Cod penal, a fost achitată, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Simițaru Dmitrii, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 45, 189 alin. (6) Cod penal, a fost achitat, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Bîcu Vladislav a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (3), 45, 189 alin. (6) Cod penal și i-a fost numită o pedeapsă sub formă de închisoare pentru un termen de 10 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Grijuc Veaceslav a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 45, 189 alin. (6) Cod penal și i-a fost numită pedeapsa sub formă de închisoare pentru un termen de 10 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepsei aplicate prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 14.01.2014, definitiv a fost numită pedeapsă lui Grijuc Veaceslav - închisoare pentru un termen de 13 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținu că, de către organul de urmărire penală, conform rechizitoriului, se învinuiește Adascalitei Cristina, în aceea că ea, în luna mai 2013, urmărind scopul obținerii unui beneficiu de ordin material, de comun acord cu Bîcu Vladislav, căruia i-a prestat informații și care a avut rolul de organizator al infracțiunii și la rândul său s-a înțeles prealabil cu Simițaru Dmitrii și Grijuc Veaceslav, persoane cu antecedente penale, condamnate pentru comiterea mai multor infracțiuni, inclusiv și deosebit de grave, pentru a comite infracțiunea de șantaj în privința lui Adascalitei Nicolae. În continuare în vederea realizării planului criminal, Bîcu Vladislav le-a cerut lui Simițaru Dmitrii și Grijuc Veaceslav să-l amenințe pe Adascalitei Nicolae cu moartea și cauzarea leziunilor corporale, cerându-i ultimului transmiterea sumei de 350 000 euro, echivalentul a 5 582 500 lei, ce au și făcut.

Acțiunile inculpatei Adascalitei Cristina au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art. 42 alin. (5), 45, 189 alin. (6) Cod penal, individualizate prin *„participație prin complicitate la comiterea infracțiunii de șantaj, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului și de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, amenințând cu violență persoana, săvârșită în proporții deosebit de mari”*.

De către organul de urmărire penală, conform rechizitoriului, se învinuiește

Simițaru Dmitrii, în aceea că el, în luna mai 2013, urmărind scopul unui beneficiu de ordin material, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Bîcu Veaceslav, care a avut rolul de organizator al infracțiunii și la rîndul său s-a înțeles în prealabil cu Simițaru Dmitrii pentru comiterea infracțiunii și la rîndul său s-a înțeles prealabil și cu Simițaru Dmitrii pentru comiterea infracțiunii de șantaj în privința lui Adascalîței Nicolae, în care au repartizat rolurile criminale. În continuare în vederea realizării planului criminal, Bîcu Vladislav le-a cerut lui Simițaru Dmitrii și Grijuc Veaceslav să-l amenințe pe Adascalîței Nicolae cu moartea și cauzarea leziunilor corporale, cerându-i ultimului transmiterea sumei de 350 000 euro, echivalentul a 5 582 500 lei, ce au și făcut. Prin urmare Simițaru Dmitrii, revenindu-i rolul unuia din autorii infracțiunii, l-a telefonat pe Adascalîței Nicolae și amenințându-l cu violența i-a cerut ultimului să săvârșească acțiuni cu caracter patrimonial și anume, să urgenteze semnarea actelor ce țin de partajarea cu soția sa.

Acțiunile inculpatului Simițaru Dmitrii au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art. 42 alin (2), 45, 189 alin. (6) Cod penal, individualizate prin *„șantaj, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului și de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, amenințând cu violență persoana, săvârșită în proporții deosebit de mari”*.

Bîcu Vladislav se învinuiește în aceea că el, în calitate de organizator, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Grijuc Veaceslav în calitate de autor, urmărind scopul obținerii unui beneficiu de ordin material, l-au amenințat cu moartea și răfuiala fizică pe Adascalîței Nicolae, cerându-i transmiterea mijloacelor financiare. În continuare, Bîcu Vladislav i-a cerut lui Grijuc Veaceslav să-l amenințe pe Adascalîței Nicolae cu moartea și cauzarea leziunilor corporale, cerându-i ultimului transmiterea sumei de 350 000 euro, echivalentul a 5 582 500 lei, ce a și făcut. Astfel conform planului infracțional și rolurilor repartizate, Bîcu Vladislav i-a cerut lui Grijuc Veaceslav să-l amenințe pe Adascalîței Nicolae, prin urmare ultimul l-a telefonat de mai multe ori în perioada de timp 18.05.2013-31.05.2013 pe Adascalîței Nicolae și amenințându-l cu violență și moarte, i-a cerut transmiterea sumei de 350 000 euro.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Bîcu Vladislav a comis infracțiunea prevăzută de art. 42 alin (3), 45, 189 alin. (6) Cod penal, individualizate prin *„șantaj, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului și de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, amenințând cu violență persoana, săvârșită în proporții deosebit de mari.”*

Grijuc Veaceslav se învinuiește în aceea că el, în luna mai 2013, urmărind scopul obținerii unui beneficiu de ordin material, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Bîcu Vladislav, care a avut un rolul de organizator al infracțiunii, pentru comiterea

infracțiunii de șantaj în privința lui Adascalitei Nicolae, repartizând între ei rolurile criminale. În continuare, în vederea realizării planului infracțional, Bîcu Vladislav i-a cerut lui Grijuc Veaceslav să-l amenințe pe Adascalitei Nicolae cu moartea și cauzarea leziunilor corporale, cerându-i ultimului transmiterea sumei de 350 000 euro, echivalent a 5 582 500 lei, ce a și făcut. Prin urmare Grijuc Veaceslav, revenindu-i rolul de autor al infracțiunii, primind prealabil de la Bîcu Vladislav un telefon mobil cu o cartelă SIM „Moldcell”, s-au deplasat cu automobilul ultimului la domiciliul lui Adascalitei Nicolae, amplasat în mun. Xxxxx, str. Xxxxx, unde Grijuc Veaceslav a lăsat în poartă o folie de staniol de la țigări, care i-a dat-o Bîcu Vladislav, și pe care era scris „СПОННО ПОЗВОНИ”, fiind indicat numărul de telefon "xxxxx". Ulterior, pe acest număr a sunat partea vătămată Adascalitei Nicolae purtând discuții cu Grijuc Veaceslav care s-a prezentat cu numele "Vasea". Prin urmare, Grijuc Veaceslav, fiind instruit de către Bîcu Vladislav referitor la conținutul discuției, l-a amenințat cu răfuială fizică și moarte pe Adascalitei Nicolae, cerând de la ultimul să transmită suma de 350 000 euro în decurs de 5 zile, sub pretext inventat precum că ar fi dator cu suma dată unor persoane din stânga Nistrului. Ulterior, în continuarea acțiunilor sale criminale, Grijuc Veaceslav, primind o altă cartelă SIM „Orange” de la Bîcu Vladislav, a executat indicația ultimului și l-a mai sunat de două ori pe Adascalitei Nicolae, amenințându-l cu răfuială fizică și moartea, la fel solicitând transmiterea cât mai urgentă a sumei de 350 000 euro.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Grijuc Veaceslav a comis infracțiunea prevăzută de art. 42 alin. (2), 45, 189 alin. (6) Cod penal, individualizate prin „șantaj, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului și de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, amenințând cu violență persoana, săvârșită în proporții deosebit de mari”.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Popescu Corneliu, prin care a solicitat casare parțială a sentinței și pronunțarea unei hotărâri în partea ce ține de achitarea inculpaților Adascalitei Cristina și Simițaru Dmitrii, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în privința acestora, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie recunoscut vinovat Simițaru Dmitrii de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 45, 189 alin. (6) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 13 ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, iar Adascalitei Cristina de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 45, 189 alin. (6) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 14 ani cu executarea pedepsei

în penitenciar pentru femeii. În rest, a menține sentința fără modificări.

În motivarea apelului, acuzatorul de stat a indicat că, în fața instanței de fond au fost puse, toate probele acumulate la urmărirea penală, acestea fiind enumerate și descrise în rechizitoriu. Din motive obiective, și anume din lipsa persoanelor pe teritoriul Republicii Moldova, nu au fost prezentați în instanța de judecată, martorii Medvedev Galina și Terehova Ecaterina, fiind în repetate rânduri dispusă aducerea silită a acestora.

Acuzarea se află într-o oarecare nedumerire privind sentința pronunțată, deoarece probele acumulate și prezentate instanței de judecată și participanților la proces se referă în egală măsură față de toți inculpații și denotă că infracțiunea dată fost comisă de toți 4 inculpați, deși cu diferit grad de participare și implicare. Astfel, atât conform probelor materiale prezentate, cât și declarațiilor, se constată cu certitudine faptul că Simițaru Dmitrii a apelat persoana numită Nicolae Adascalitei, l-a apelat la solicitarea lui Bîcu Vladislav, de unde a și primit numărul de telefon al părții vătămate. La fel a făcut și Grijuc Veaceslav, adică primind numărul de telefon de la Bîcu Vladislav, l-a apelat în mai multe rânduri pe Adascalitei Nicolae. Deci, instanța constată că Grijuc Veaceslav l-ar fi amenințat pe partea vătămată, însă Simițaru Dmitrii nu a făcut același lucru, deși partea vătămată nu a arătat cine anume l-a amenințat, ci doar faptul că era amenințat în discuții telefonice cu persoane de gen masculin, necunoscute lui.

Nu este clar în ce măsură instanța a putu face diferența, acuzarea fiind pe poziția clară că atât Grijuc Veaceslav, cât și Simițaru Dmitrii, în egală măsură l-au amenințat pe Adascalitei Nicolae și i-au cerut acestuia transmiterea mijloacelor financiare, la indicația lui Bîcu Veaceslav, care, de comun cu Adascalitei Cristina, au plănuit această infracțiune.

Susține acuzatorul de stat că, instanța, prin sentință, nu explică modul în care lui Bîcu Veaceslav i-au devenit cunoscute toate datele lui Adascalitei Nicolae, și nu doar telefoanele pe care să fie apelat, ci și asupra proprietăților acestuia, valorii acestor proprietăți, ci și asupra certurilor cu soția Adascalitei Cristina, deși din materialele cauzei este clar determinată această persoană, și anume Adascalitei Cristina, care din probele administrate și acceptate în instanță, se constată clar că era într-o relație extraconjugală cu Bîcu Veaceslav, fiind unica persoană, nu doar interesată în obținerea proprietăților soțului Adascalitei Nicolae, ci și unica în măsură de a cunoaște toate informația necesară pregătirii și realizării infracțiunii de șantaj asupra lui Adascalitei Nicolae.

Astfel, din declarațiile părții vătămate Adascalitei Nicolae iese în evidență faptul că acesta a fost amenințat cu răfuială fizică și lichidare fizică, i-au fost pretinse mijloace bănești în proporții deosebit de mari și toate acestea se întâmplau imediat după conflicte

cu soția Adascalitei Cristina, precum și faptul că aceasta era într-o careva relație extraconjugală cu Bîcu Vladislav. Faptul dat este confirmat pe deplin prin declarațiile martorului Moroz Iurie care expune circumstanțe că nu doar a fost martor și personal a auzit amenințări în adresa lui Adascalitei Nicolae și faptul că, i s-au pretins sume mari de bani, ci și singur a fost victima unor astfel de amenințări. Mai mult, el a confirmat faptul că Adascalitei Cristina se afla într-o relație extraconjugală cu Bîcu Vladislav. Deci în consecință, din probele prezentate și cele expuse, este evident că organizatorul acestei infracțiuni era Bîcu Vladislav, instigându-i pe Grijuc Veaceslav și Simițaru Dmitrii la comiterea acesteia. Însă toate acestea nu s-ar fi produs fără implicarea beneficiarului acestei infracțiuni, și anume a inculpatei Adascalitei Cristina. Este evident că Bîcu Vladislav nu avea de unde să-l cunoască pe Adascalitei Nicolae, decât prin angajata sa Adascalitei Cristina, și nu avea de unde să ia numărul de telefon al acestuia decât de la dumneaei, pentru a-l transmite complicilor săi cu solicitare de a-l șantaja pe acesta.

Mai mult, indică că conținutul mesajelor Skype prezentate la materialele cauzei clar arată legătura între Adascalitei Cristina și Bîcu Vladislav. Martorul audiat Țuțu Leonid a declarat că la fabrică a venit Adascalitei Cristina anume cu Bîcu Vladislav, primind indicații și remunerări de la aceștia.

Conform art. 42 alin. (5) Cod penal și comentariile instituționale la acesta, complice este persoana care a contribuit la săvârșirea infracțiunii prin sfaturi, indicații, oferire de informații, acordare de mijloace sau instrumente ori înlăturare de obstacole, precum și persoana care a promis dinainte că îl va favoriza pe infractor, va tăinui mijloacele sau instrumentele de săvârșire a infracțiunii, urmele acesteia sau obiectele dobândite pe cale criminală ori persoana care a promis din timp că va procura sau va vinde atare obiecte. Deci, complicitatea este o formă a participației penale ce constă în activitatea persoanei care, cu intenție, înlesnește sau ajută în orice mod la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală. Complicele nu realizează fapta în mod nemijlocit, ci sprijină (înlesnește, ajută) realizarea acesteia de către autor.

Mai indică procurorul că, la calificarea infracțiunii nu contează dacă a existat sau nu în realitate năzuința de a realiza amenințarea. Este suficient ca victima să perceapă amenințarea ca pe una reală. Caracterul real al amenințării poate fi atestat chiar și în cazul expunerii aparent cuviincioase, printr-o purtare corectă, a cererii făptuitorului. În astfel de cazuri însăși ambianța, creată de către făptuitor, impune victima să se conformeze cererii acestuia. În afară de ambianță, percepția amenințării ca fiind una reală este condiționată de următoarele circumstanțe: numărul făptuitorilor; condiția fizică a

acestora; comportamentul lor; frazele pronunțate; intonația vocii lor; gesturile și mimica făptuitorilor. Forma amenințării (orală, scrisă, prin intermediul unor terțe persoane etc.) nu are importanță la calificarea șantajului.

Astfel, consideră că, instanța urmează să aprecieze ca existența faptului infracțiunii de șantaj în acțiunile tuturor persoanelor învinuite pe cazul dat, inclusiv Adascalitei Cristina și Simițaru Dmitrii.

3.2. Inculpatul Grijuc Veaceslav, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri prin care să fie achitat.

În motivarea apelului, inculpatul a indicat că, sentința emisă de prima instanță este nefondată. Ședința de judecată a avut loc în lipsa apărătorului, ceea ce contravine prevederilor codului procesual penal. Nu a fost luat în considerație probele prezentate de el, care confirmă nevinovăția acestuia. Nu au fost cercetate probe ce se pretind a confirma vinovăția sa. Partea vătămată a declarat în ședința de judecată că nu-l cunoaște. Instanța de judecată a refuzat să audieze martori care puteau confirma nevinovăția lui, nu au fost efectuate confruntări cu persoanele care indică la el.

Susține inculpatul că instanța de judecată nu a luat în considerație că în perioada când a fost incriminată fapta, dânsa se află cu piciorul în ghips, având traumă, fapt confirmat prin certificate medicale. La întrebările instanței de judecată, partea vătămată a menționat că nu-l cunoaște pe Grijuc Veaceslav și nu are pretenții față de acesta, or, dânsul nici nu a comis o careva faptă ilegală. Partea vătămată a declarat că toate acțiunile infracționale au fost comise de soția lui Cristina, care colabora cu alte persoane, ceea ce confirmă neparticiparea sa la infracțiunea incriminată.

A indicat inculpatul că instanța de judecată nu a luat în considerație că el are la întreținere trei copii minori, soția sa a decedat, este bolnav.

3.3. Avocatul Donică Andrei în numele inculpatului Bîcu Vladislav, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri prin care Bîcu Vladislav să fie achitat în temeiul art. 390 Cod de procedură penală.

În motivarea apelului, avocatul a indicat că:

- atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul judecării cauzei, au fost constatate niște dubii iscate din presupunerile părții vătămată Adascalitei Nicolae, provocate de gelozie, în contextul posibililor relații intime dintre condamnatul Bîcu Vladislav și fosta soție Adascalitei Cristina. În cadrul judecării cauzei nu a fost identificat cu certitudine persoana pe nume Vasea, care se presupune că l-a sunat pe Adascalitei Nicolae. Condamnatul Grijuc Veaceslav, care se presupune că l-ar fi sunat pe Adascalitei, a

declarat în judecată, că Bîcu Vladislav nu i-a cerut să-l sune pe Adascalîței Nicolae, să-l șantajeze, să ceară bani și că declarațiile date de dînsul în cadrul desfășurării urmăririi penale nu sunt ale lui.

Mai mult decît atât, din convorbirile documentate contrar prevederilor Codului de procedură penală, așa-zisul Vasea, nici nu a pomenit de 350000 euro, nu au cerut-o pentru Bîcu Vladislav, dar s-a vorbit despre întoarcerea unei sume de bani persoanelor neidentificate, transmiterea automobilului cuiva, despre credite nerambursate; despre faptul că din vina lui Adascalîței Nicolae, a fost închisă fabrica, despre faptul că nu se întîlnește cu careva persoane, despre rezolvarea problemei despre vinderea busicului și stingerea creanței, despre faptul că Adascalîței Nicolae și avocatul dînsului vor sta, evident avîndu-se în vedere la pușcărie, repetat că a uitat de datorii, și nici vorbă de șantaj, și nici vorbă de 350000 euro. În astfel de circumstanțe, apare evident întrebarea de unde s-a luat suma de 350000 euro în plîngerea, procesul-verbal de sesizare, este evident că e invenția lui Adascalîței Nicolae, susținută cu rea-credință de organele de urmărire penală;

- acuzarea nu a prezentat nicio probă utilă, că Bîcu Vladislav l-ar fi cerut lui Grijuc Veaceslav să-l șantajeze pe Adascalîței Nicolae. Nu există nicio probă, utilă, că convorbirile telefonice ilegal documentate dintre așa -zisul Vasea și Adascalîței Nicolae, au vreo legătură cu Bîcu Vladislav.

Faptul că posibil ca așa-zisul Vasea, să fi sunat de la mobilul lui Bîcu Vladislav, la fel nu este o probă utilă, că condamnatul Bîcu Vladislav ar avea vreo implicare în aceste convorbiri, dar numai presupunere. Pe de altă parte, această presupunere a fost dezbătută de către condamnatul Grijuc Veaceslav, care în instanța de judecată a declarat, că a fost angajat la spălătoria lui Bîcu Vladislav, iar pe parcursul activității, atât el cât alți angajați se foloseau de mai multe telefoane mobile lăsate de proprietarul spălătoriei Bîcu Vladislav pentru a face legătură cu clienții, pentru a comunica, lua comenzi ect;

- potrivit ordonanței din 17 iunie 2013 , urmărirea penală a fost începută la plîngerea lui Adascalîței Nicolae, precum că, începînd cu luna februarie 2013, persoane necunoscute , urmărind scopul obținerii unui beneficiu de ordin material, sub un pretext inventat, îl amenința pe ultimul cu moartea, cerîndu-i transmiterea sumei de 350 000 euro. La repunerea plîngerii de către pretinsul pătimit Adascalîței Nicolae, nu au fost respectate prevederile alin. (7) art. 263 Cod de procedură penală - Adascalîței Nicolae nu i-a fost explicat răspunderea pe care o poartă în caz dacă denunțul este intenționat calomnios, fapt care urma să fie consemnat în conținutul plîngerii.

Contrar prevederilor art. 132⁸ Cod de procedură penală , pretinsul pățimit Adascalitei Nicolae, în lipsa unei cauze penale, a înregistrat mai multe convorbiri telefonice, mai apoi transmise organului de urmărire penală, aceste convorbiri, contrar legii, fiind recunoscute în calitate de probe prin ordonanța din 20.06. 2013.

Contrar, prevederilor pct. 6) art. 66 Cod de procedură penală, violându-se art. 6 din CțEDO, Bîcu Vladislav nu a fost audiat în calitate de învinuit la cererea avocatului din 17.02.2014, dar la 21.02.2014, a fost vizitat de către procurorul Eduard Patric la penitenciarul nr. 13, unde a fost șantajat să recunoască fapta care nu a avut loc;

- partea vătămată Adascalitei Nicolae în cadrul desfășurării urmăririi penale a declarat că, presupune că Bîcu Vladislav a organizat presupusul șantaj. În ședința de judecată din 06.03. 2017, dânsul a declarat că, Bîcu Vladislav nu l-a telefonat niciodată, nu l-a amenințat niciodată, circumstanțe, care îl îndreptățesc integral pe inculpatul Bîcu Vladislav și nu numai, dar și pe ceilalți inculpați. Din conținutul acestor declarații nu reiese existența unei fapte penale, reiese că dânsul a fost, este foarte afectat de divorț, de litigiile civile dintre dânsul și fosta soție Adescăliței Cristina, de alte situații dureroase, provocate de desfacerea căsătoriei, care crede el că au fost provocate de mama inculpatei Adascalitei - Miron Galina, de presupusele relații intime dintre inculpații Bîcu Vladislav și inculpata Adascalitei Cristina;

- nici o probă pusă la baza sentinței de condamnare a lui Bîcu Vladislav nu sunt pertinente, concludente și utile pentru adoptarea unei sentințe de condamnare, astfel, declarațiile martorului Șonte Mihail - dânsul nu a declarat careva circumstanțe, care ar servi la constatarea existenței infracțiunii. Declarațiile martorului Moruz Iurie a declarat, că a fost prezent la o discuție a lui Adascalitei Nicolae cu o persoana necunoscută, în care se cerea bani pentru careva datorii, în acea discuție nu s-a făcut referire la Adascalitei Cristina sau Bîcu Vladislav. În discuțiile cu Adascalitei Nicolae, dânsul a concluzionat, că Adascalitei Cristina poate purcede la careva acțiuni ilegale, inclusiv la amenințare, deoarece aceasta se întâlnea cu Bîcu Vladislav. Niște presupuneri, care se referă la Adascalitei Cristina, dar nicidecum la Bîcu Vladislav și care nu constată existența șantajului;

- procesul-verbal de examinare a obiectului din 20.06.2013 și anume DVD-disk de tip-titan cu anexarea steneogramei discuțiilor avute loc între partea vătămată și persoanele necunoscute, care precum, că confirmă faptul amenințărilor cu violență în privința lui Adascalitei Nicolae, nu poate fi considerat o probă concludentă, pertinentă și utilă pentru a-l condamna pe Bîcu Vladislav, deoarece, în primul rând nu se pomenește

despre aceia, că Bîcu ar fi cerut cuiva să-l șantajeze pe Adascalîței Nicolae, în al doilea rând, în convorbirile telefonice cu persoanele necunoscute nu s-a pomenit de suma de 350 000 euro, de șantataj, dar de careva datorii, probleme la fabrică, careva credite etc.;

- de asemenea, nu este o probă pertinentă nici procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirilor telefonice din 10.10.2013, unde nimic nu se confirma, că Bîcu Vladislav i-ar fi cerut lui Grijuc Veaceslav să-l șantajeze pe Adascalîței Nicolae, doar apeluri înregistrate cu angajatorul și angajatul la spălătoria - auto, unde Grijuc V. în această perioadă îl înlocuia pe Bîcu V. în gestionarea spălătoriei și evident că apăreau multe întrebări care se hotărau prin telefon;

- cu privire la raportul de expertiză nr. 4733 din 11.06.2014, conform căruia, pe fragmentul de filă de staniol sunt prezente inscripții manuscrise: "xxxxx" "srocino pozvoni 92", a considerat că nu este o probă concludentă, pertinentă și utilă de a-l învinui pe Bîcu că i-ar fi cerut lui Grijuc să-l șantajeze pe Adascalîței Nicolae. Această filă de staniol putea deveni un mijloc de probă relevant, în cazul când, organul de urmărire penală se conformau prevederilor art. 19 alin. (3) CPP, și luau toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă circumstanțele cauzei. Nu a dispus efectuarea unei expertize a scrisului, pentru a stabili cine a întocmit înscrisurile de pe fila de staniol, Bîcu V. sau altă persoană;

- sentința este bazată pe presupuneri, ceea ce contravine CEDO, or, acuzatorul de stat trebuie să aducă dovezi suficiente pentru a obține condamnarea acuzatului. Nu au fost administrate cumulul de probe de către judecată, complet și obiectiv, cu coroborarea lor, după cum se pretinde în sentința de condamnare a lui Bîcu V., dintr-un singur motiv, că nu au fost administrate probe concludente, pertinente și utile, care ar fi constatat existența șantajului sau vinovăției lui Bîcu V.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2019, au fost respinse, ca nefondate, apelul declarat de către inculpatul Grijuc Veaceslav și apelul suplimentar al acestuia, apelul declarat de către avocatul Donică Andrei în numele inculpatului Bîcu Vladislav și apelul suplimentar al acestuia.

Admis apelul declarat de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Popescu Corneliu, sentința casată total din alte temeuri, inclusiv din oficiu potrivit art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Grijuc Veaceslav a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de

art. 42 alin. (2), 45, 189 alin. (6) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de 10 (zece) ani închisoare.

În baza art. 84 alin. (4) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor, adăugind parțial pedeapsa stabilită prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 14.01.2014, i s-a stabilit definitiv 13 (treispreze) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Bîcu Vladislav a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 45, 189 alin. (6) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de 10 (zece) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Adascalîței Cristina a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 45, 189 alin. (6) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de 10 (zece) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis pentru femei.

Simițaru Dmitrii a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 45, 189 alin. (6) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de 10 (zece) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, prima instanță nu a dat o apreciere cuvenită prevederilor legale ce guvernează speța dedusă judecății, or, instanța de apel a reținut din totalitatea de probe administrate de organul de urmărire penală și verificate în apel, fiind apreciate, cu respectarea prevederilor art. 27, 99-101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și veridicități, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, astfel, că în acțiunile inculpaților Adascalîței Cristina și Simițaru Dmitrii sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunii incriminate de organul de urmărire penală.

Analizând materialele cauzei, în raport cu normele relevante la caz, și în urma rejudecării cauzei, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău constată următoarea stare de fapt:

Bîcu Vladislav, în calitate de organizator, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Adascalîței Cristina în calitate de complice, Simițaru Dmitrii și Grijuc Veaceslav în calitate de autori, urmărind scopul obținerii unui beneficiu de ordin material, l-au amenințat cu moartea și răfuiala fizică pe Adascalîței Nicolae, cerîndu-i transmiterea mijloacelor financiare.

În continuare, Bîcu Vladislav le-a cerut lui Grijuc Veaceslav și Simițaru Dmitrii să-l amenințe pe Adascalîței Nicolae cu moartea și cauzarea leziunilor corporale, cerîndu-i ultimului transmiterea sumei de 350 000 euro, echivalentul a 5 582 500 lei, cea ce a și făcut.

Astfel, conform planului infracțional și rolurilor repartizate, Adascalîței Cristina

presta informații despre soțul său Adascalitei Nicolae lui Bîcu Vladislav, iar ultimul i-a cerut lui Grijuc Veaceslav și Simițaru Dmitrii să-l amenințe pe Adascalitei Nicolae, prin urmare, cei doi l-au telefonat de mai multe ori în perioada de timp 18.05.2013-31.05.2013 pe Adascalitei Nicolae și amenințându-l cu violență și moarte, i-a cerut transmiterea sumei de 350 000 euro.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Bîcu Vladislav a comis infracțiunea prevăzută de art. 42 alin. (3), 45, 189 alin. (6) Cod penal, individualizate prin „șantaj adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului și de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, amenințând cu violență persoana, săvârșită în proporții deosebit de mari, în calitate de organizator”.

Adascalitei Cristina, în luna mai 2013, urmărind scopul obținerii unui beneficiu de ordin material, de comun acord cu Bîcu Vladislav, căruia i-a prestat informații și care a avut rolul de complice al infracțiunii și la rândul său s-a înțeles prealabil cu Simițaru Dmitrii și Grijuc Veaceslav, persoane cu antecedente penale, condamnate pentru comiterea mai multor infracțiuni, inclusiv și deosebit de grave, pentru a comite infracțiunea de șantaj în privința lui Adascalitei Nicolae.

În continuare în vederea realizării planului criminal, Bîcu Vladislav le-a cerut lui Simițaru Dmitrii și Grijuc Veaceslav să-l amenințe pe Adascalitei Nicolae cu moartea și cauzarea leziunilor corporale, cerându-i ultimului transmiterea sumei de 350 000 euro, echivalentul a 5 582 500 lei, ce au și făcut.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Adascalitei Cristina a comis infracțiunea prevăzută de art. 42 alin. (5), 45, 189 alin. (6) Cod penal, individualizate prin „șantaj, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului și de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, amenințând cu violență persoana, săvârșită în proporții deosebit de mari, în calitate de complice.

Simițaru Dmitrii, în luna mai 2013, urmărind scopul unui beneficiu de ordin material, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Bîcu Veaceslav, care a avut rolul de organizator al infracțiunii și la rândul său s-a înțeles în prealabil și cu Grijuc Veaceslav pentru comiterea infracțiunii de șantaj în privința lui Adascalitei Nicolae, în care scop au repartizat rolurile criminale.

În continuare în vederea realizării planului criminal, Bîcu Vladislav le-a cerut lui Simițaru Dmitrii și Grijuc Veaceslav să-l amenințe pe Adascalitei Nicolae cu moartea și cauzarea leziunilor corporale, cerându-i ultimului transmiterea sumei de 350 000 euro, echivalentul a 5 582 500 lei, ce au și făcut.

Prin urmare Simițaru Dmitrii, revenindu-i rolul unuia din autorii infracțiunii, l-a telefonat pe Adascalitei Nicolae și amenințându-l cu violența i-a cerut ultimului să săvârșească acțiuni cu caracter patrimonial și anume, să urgenteze semnarea actelor ce țin de partajarea cu soția sa.

Acțiunile inculpatului Simițaru Dmitrii au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art. 42 alin. (2), 45, 189 alin. (6) Cod penal, individualizate prin *„șantaj, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului și de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, amenințând cu violență persoana, săvârșită în proporții deosebit de mari, în calitate de autor”*.

Grijuc Veaceslav, în luna mai 2013, urmărind scopul obținerii unui beneficiu de ordin material, de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Bîcu Vladislav, care a avut un rolul de organizator al infracțiunii, și la rândul său s-a înțeles prealabil și cu Simițaru Dmitrii pentru comiterea infracțiunii de șantaj în privința lui Adascalitei Nicolae, repartizând între ei rolurile criminale.

În continuare, în vederea realizării planului infracțional, Bîcu Vladislav i-a cerut lui Grijuc Veaceslav și Simițaru Dmitrii să-l amenințe pe Adascalitei Nicolae cu moartea și cauzarea leziunilor corporale, cerându-i ultimului transmiterea sumei de 350 000 euro, echivalent a 5 582 500 lei, ce a și făcut.

Prin urmare, Grijuc Veaceslav, revenindu-i rolul de autor al infracțiunii, primind prealabil de la Bîcu Vladislav un telefon mobil cu o cartelă SIM „Moldcell”, s-au deplasat cu automobilul ultimului la domiciliul lui Adascalitei Nicolae, amplasat în mun. Xxxxx, str. Xxxxx, unde Grijuc Veaceslav a lăsat în poartă o folie de staniol de la țigări, care i-a dat-o Bîcu Vladislav, și pe care era scris „СРОКНО П03В0НН”, fiind indicat numărul de telefon "xxxxx". Ulterior, pe acest număr a sunat partea vătămată Adascalitei Nicolae purtând discuții cu Grijuc Veaceslav care s-a prezentat cu numele "Vasea". Prin urmare, Grijuc Veaceslav, fiind instruit de către Bîcu Vladislav referitor la conținutul discuției, l-a amenințat cu răfuială fizică și moarte pe Adascalitei Nicolae, cerând de la ultimul să transmită suma de 350 000 euro în decurs de 5 zile, sub pretext inventat precum că ar fi dator cu suma dată unor persoane din stânga Nistrului. Ulterior, în continuarea acțiunilor sale criminale, Grijuc Veaceslav, primind o altă cartelă SIM „Orange” de la Bîcu Vladislav, a executat indicația ultimului și l-a mai sunat de două ori pe Adascalitei Nicolae, amenințându-l cu răfuială fizică și moartea, la fel solicitând transmiterea cât mai urgentă a sumei de 350 000 euro.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Grijuc Veaceslav a comis infracțiunea

prevăzută de art. 42 alin (2), 45, 189 alin. (6) Cod penal, individualizate prin „șantaj, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului și de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, amenințând cu violență persoana, săvârșită în proporții deosebit de mari, în calitate de autor”.

Examinând probatorul administrat, instanța de apel a considerat dovedită în afara dubiilor rezonabile vina inculpaților Bîcu Vladislav, Adascalitei Cristina, Grijuc Veaceslav și Simițaru Dmitrii, și pe deplin prin următoarea sistemă de probe pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele, cum ar fi: declarațiile părții vătămate Adascalitei Nicolae, declarațiile martorilor Șontea Mihai, Moroz Iurie, Țițu Leonid, procesul-verbal de examinare a obiectului din 20.06.2013, DVD-disk de tip „Titanium”, procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirilor telefonice din 22 august 2013, procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirile telefonice din 05 septembrie 2013, procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirile telefonice din 10 octombrie 2013, procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirile telefonice din 29 mai 2014, descifrările convorbirilor telefonice din 29.11.2013, procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografiile din 05 martie 2014, procesul-verbal din 15 ianuarie 2014 de efectuare a percheziției la domiciliul lui Bîcu Vladislav, raportul de expertiză nr 4733 din 11.06.2014.

Astfel, instanța de apel, audiind participanții la proces, verificând prin prisma art. 101 Cod de procedură penală probele administrate la etapa de urmărire penală, cercetare judecătorească în prima instanță și verificate în instanța de apel, constată că fapta reținută în sarcina inculpatei Adascalitei Cristina, se încadrează în baza de art. 42 alin. (5), 45, 189 alin. (6) Cod penal, individualizată prin „șantaj, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului și de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, amenințând cu violență persoana, săvârșită în proporții deosebit de mari, în calitate de complice”, fapta reținută în sarcina inculpatului Simițaru Dmitrii, se încadrează în baza art. 42 alin. (2), 45, 189 alin. (6) Cod penal, individualizate prin „șantaj, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului și de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, amenințând cu violență persoana, săvârșită în proporții deosebit de mari, în calitate de autor” și fapta reținută în sarcina inculpatului Grijuc Veaceslav, se încadrează în baza art. 42 alin. (2), 45, 189 alin. (6) Cod penal, individualizate prin „șantaj, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului și de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, amenințând cu violență persoana, săvârșită în proporții deosebit de mari, în calitate de autor”.

Instanța de apel a conchis că, întreaga sistemă de probe examinate mai sus și apreciată de către instanța de apel prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură

penală, coroborează între ele și demonstrează, incontestabil, faptul că, inculpații Adascalitei Cristina, Grijuc Veaceslav și Simițaru Dmitrii au comis faptele incriminate.

Raportând circumstanțele de drept în raport cu cele de fapt, instanța de apel a considerat că în acțiunile inculpaților Bîcu Vladislav, Adascalitei Cristina, Grijuc Veaceslav și Simițaru Dmitrii, sunt prezente elementele infracțiunii de șantaj, și anume latura obiectivă a infracțiunii incriminate, în acest context, s-a reținut declarațiile părții vătămate Adascalitei Nicolae, care în ședința instanței de apel, a declarat că, conflictul a apărut în 2013 până la divorțul între dânsul, soția lui Adascalitei Cristina și soacra lui Miron Galina cu privire la partajul bunurilor dobândite până la căsătorie. Bunurile erau casa care locuiau de pe strada Xxxxx și uzina din Xxxx satul Xxxx. În 2008, a donat casa pe numele soției și copiilor și în 2010 uzina soacrei a donat.

Scandalurile erau periodic, iar în luna mai erau zi de zi, era chemată poliția, era provocat de soție și de soacră la scandaluri, ca să fie alungat din casă.

Totodată, în ședința instanței de fond, partea vătămată Adascalitei Nicolae a menționat că, în 2012 a depistat faptul că soția sa, Adascalitei Cristina comunica pe rețelele de socializare „Skype”, cu o persoană necunoscută Bîcu Vladislav, la întrebările acestuia cine este acesta, soția a motivat că este un coleg de facultate.

În acest sens, instanța de apel a ținut să menționeze că între Adascalitei Cristina și Bîcu Vladislav, în luna februarie-martie 2013, existau relații mai mult decât simple relații de colegi de facultate, or, prin procesul-verbal de examinare din 21.06.2013, în urma examinării filelor A4, unde este reprezentat profilul inculpatei Adascalitei Cristina, scos de pe rețeaua de socializare „Skype”, s-a constatat convorbire dintre Adascalitei Cristina și Bîcu Vladislav, în perioada cuprinsă de la 10.02.2013 până la 23.03.2013.

Mai mult ca atât, confirmare că între Adascalitei Cristina și Bîcu Vladislav exista o înțelegere comună întru comiterea faptei prejudiciabile imputate acestora, a fost probată prin declarațiile părții vătămate Adascalitei Nicolae, care a declarat că, având uzina în Xxxx, satul Xxxx, Adascalitei Cristina cu Bîcu Vladislav s-au deplasat împreună la aceasta uzină, el suna mereu la uzină, dar apelul se întrerupea, când a ieșit din spital s-a deplasat la uzină să vadă ce se întâmplă, ajungând acolo a întâlnit paznicul de la uzina și l-a întrebat ce se întâmplă, iar el i-a zis că pe data de 4 sau 7 aprilie au fost Bîcu Vladislav și Adascalitei Cristina acolo și i-au luat cartela unde i-au dat altă cartelă sim și i-au zis că mai mult să nu discute cu dânsul (partea vătămată) precum că el nu mai reprezintă nimic acolo și ei sunt proprietari deja acolo.

În acest sens, declarațiile părții vătămate Adascalitei Nicolae coroborează cu

declarațiile martorului Țițu Leonid, care a relatat în ședința instanței de apel că, din 2005 până în 2013 a lucrat paznic în s. Bocșa r-nul Fălești, l-a angajat Nicolae Adascalitei. Adascalitei Cristina a venit la fabrică în aprilie 2013 cu o persoană numită Vlad, iar ea s-a prezentat ca fiind soția lui Adascalitei, au filmat tot și au plecat. Peste două săptămâni au venit din nou și l-a anunțat că Nicolai Adascalitei nu mai este stăpânul fabricii. I-au prezentat documentul care confirmă că proprietar deja este Cristina Adascalitei, a prezentat o procură cu ștampilă și în procură era indicat acest lucru, i-a spus să nu îi mai permită lui Nicolae să intre pe teritoriul fabricii, deoarece nu mai este stăpân. Doamna Cristina i-a interzis să mai vorbească cu Nicolai și să mai răspundă acestuia la apeluri. Adascalitei Nicolai îl telefona, el nu răspundea, deoarece se temea pentru că i-a zis așa dna Cristina.

De continuare, instanța de apel a reținut declarațiile inculpatului Grijuc Veaceslav, care a declarat că, pe Simițaru Dmitrii îl cunoaște din penitenciar, iar cu Bîcu Vladislav a făcut cunoștință în anul 2013, prin intermediul vecinului său care era angajat la spălătoria acestuia, Draganel Sergiu. Pentru prima dată s-a întâlnit cu Bîcu Vladislav undeva prin luna februarie a anului 2013, pentru a-l ajuta să soluționeze întrebări personale. Bîcu Vladislav l-a lăsat în locul său ca superior, la spălătorie și i-a lăsat un telefon, ulterior anunțându-l că de pe acesta vor fi sunete și că acesta să răspundă.

Din declarațiile inculpatului Simițaru Dmitrii rezultă că, acesta a făcut cunoștință cu Bîcu Vladislav prin intermediul unui prieten, în timpul când își ispășea pedeapsa în Penitenciarul nr. 9, după eliberarea sa, Bîcu Vladislav îl va ajuta cu serviciul. În urma eliberării din detenție în 2013, s-a întâlnit cu Bîcu Vladislav acesta i-a spus să-și facă actele.

Astfel, instanța de apel a constatat cu certitudine că inculpații Bîcu Vladislav, Grijuc Veaceslav și Simițaru Dmitrii se cunoșteau, or, în acest caz, anume, inculpatul Bîcu Vladislav, în calitate de organizator, l-a rugat pe Grijuc Veaceslav să o sune pe partea vătămată Adascalitei Nicolae și să-l amenințe cu moartea și cauzarea leziunilor corporale, cerând ultimului transmiterea sumei de 350 000 euro.

Așa dar, în ședința de judecată partea vătămată Adascalitei Nicolae a relatat că, de el s-a apropiat cineva cu o foaie unde era un număr de telefon și să sune. Ulterior a sunat pe acel număr. S-a prezentat ca fiind Vasea și lucrează la Petricani, i-a zis că cineva i-a dat hârtia cu numărul de telefon și hârtia să o pună la el în poartă, el a făcut ceia ce i s-a spus.

Au zis că persoanele care s-au apropiat de el erau de la Tiraspol, i-au mai spus că sunt dator cu 350 000 euro și dacă el nu va întoarce acea sumă, va ajunge la închisoare. Ulterior, la fiecare ceartă cu soția sa Adascalitei Cristina, iarăși sunau acei indivizi, după

voce a cunoscut că era aceeași persoană pe nume „Vasea”.

În ședința instanței de apel, partea vătămată Adascalitei Nicolae a menționat că, acum își dă seamă că Grijuc era acel Vasea cu care vorbea prin telefon și îl amenința. Simițaru l-a sunat odată referitor la uzină, l-a întrebat dacă se cunosc și a zis că nu, a zis că s-a înțeles cu Cristina în privința vânzării uzinei, dar pe uzină este sechestrul, el i-a răspuns că până nu se clarifică lucrurile prin instanță, alte discuții nu există referitor la vânzare sau alte lucruri.

Mai mult ca atât, în ședința Curții de Apel Chișinău, partea vătămată Adascalitei Nicolae a menționat că dacă să i-a după limbajul care îl are astăzi Grijuc, îl recunoaște după limbaj, voce, intonație, or, la primul sunet a lui Vasile, partea vătămată a înregistrat convorbirea, aceste persoane care telefonau au fost mai multe, dar după voce și limbaj era una și aceeași persoană.

De către organul de urmărire penală, în calitate de corp delict a fost recunoscut DVS „Titanium”, pe care sunt înregistrate discuții părții vătămate cu persoane necunoscute, or, partea vătămată Adascalitei Nicolae a declarat că, el a făcut înregistrările apelurilor telefonice prin înregistrator, el dacă avea posibilitatea când primea acele apeluri, îi transmitea că acuș îl apelează și mergea la mașină ca să înregistreze.

Astfel, prin procesul-verbal de examinare a obiectului din 20.06.2013 și anume DVD-disk de tip „Titanium” cu capacitatea de 4.7 Gb, cu anexarea stenogramei discuțiilor avute loc între partea vătămată Adascalitei Nicolae și persoanele necunoscute, s-a confirmat faptul amenințării cu violență în privința lui Adascalitei Nicolae.

Faptul amenințării cu violență în privința lui Adascalitei Nicolae, s-au confirmat și prin declarațiile martorului Moroz Iurie, care în ședința instanței de apel a declarat că, Adascalitei Nicolae a fost sunat în prezența lui, la care sunetul îl auzea deoarece, el a fost amenințat pentru o oarecare sumă datorată unor persoane neidentificate. Vorbitorul vorbea în limba rusă. Nu-și amintește data concretă dar era anul 2013. Reacția Nicolae a fost una pe măsura unui șantaj, a avut un atac de panică, atac psihologic. La telefon nu a auzit unde și când trebuie dată suma de bani, ci doar necesitatea de a plăti dlui Adascalitei careva obligațiuni în suma de 350 000. Lui personal i s-a spus că îi vor fi rupte picioarele. A fost confundat ca avocat și i s-a spus că îi vor fi rupte picioarele.

Deși, inculpații Bîcu Vladislav, Adascalitei Cristina, Grijuc Veaceslav și Simițaru Dmitrii nu au recunoscut vinovăția incriminată, instanța de apel a considerat că vina acestora este dovedită prin procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirilor telefonice din 22 august 2013, prin care s-a examinat informația privind efectuarea

apelurilor intrare-ieșire pe perioada 01.01.2013-24.06.2013 a abonatului cu nr. xxxxx ce-i aparține părții vătămate Adascalitei Nicolae. În urma examinării s-a constatat că abonatul, în diferite perioade de timp, a purtat convorbiri cu numerele de telefoane: xxxxx, xxxxx, xxxxx.

Astfel, în cadrul urmăririi penale, partea vătămată Adascalitei Nicolae a relatat că în poartă, a găsit o folie de staniol pe care era scris „CPOHHO ИО3BOHH”, fiind indicat numărul de telefon xxxxx. Ulterior, tot în luna mai 2013, a început să primească apelurile de la diferite numere de telefoane: xxxxx, xxxxx, xxxxx, în cadrul discuțiilor fiind amenințat cu vătămare corporală sau moarte, cerînd de la ei transmiterea sumei de 350 000 euro.

În acest context, prin procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirile telefonice din 05 septembrie 2013, se confirmă că, pe perioada 01.01.2013-24.06.2013, abonatul cu nr. xxxxx era utilizat de către Grijuc Veaceslav, or, la 21.03.2013, orele 15:03 abonatul a fost apelat de la numărul xxxxx, ce-i aparține lui Bîcu Vladislav.

La fel, prin procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirile telefonice din 10 octombrie 2013, se confirmă că pe perioada 23.05.2013-23.06.2013, abonatului cu nr. xxxxx era utilizat de către Grijuc Veaceslav. Or, în perioada de verificare, abonatul a înregistrat 16 apeluri intrare-ieșire cu nr. xxxxx, ce-i aparține lui Bîcu Vladislav.

Conform informației eliberate de ÎM „Moldcell” SA, numărul de telefon xxxxx era folosit de abonatul Sontea Mihai.

În cadrul cercetării judecătorești, Șontea Mihai, fiind audiat în calitate de martor, a declarat că, suține declarațiile date în cadrul urmăririi penale, unde a indicat că, din luna august până în luna noiembrie 2013, l-a ajutat pe Bîcu Vladislav la oficiu SRL „Infinit System Consulting”. Din timpul când a început să-l ajute pe Bîcu Vladislav la SRL „Infinit System Consulting”, dumnealui deținea numărul de telefon xxxxx. Pe la sfârșitul lunii august 2013, Bîcu Vladislav, a venit la el cu propunerea ca nr. xxxxx, să fie înregistrat pe numele său și să se folosească mai departe pentru a comunica cu el mai ușor, la care dînsul (martorul) a fost de acord și înregistrat după sine.

Prin procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirile telefonice din 29 mai 2014, privind efectuarea apelurilor intra-ieșire pe perioada 30.01.2013-24.06.2013, s-a confirmat că abonatul cu nr. xxxxx a fost utilizat de către Grijuc Veaceslav. Totodată, în cadrul examinării, s-a constatat că abonatul, în perioada de verificare a înregistrat 16 apeluri intrare-ieșire cu nr. xxxxx, ce-i aparține lui Bîcu Vladislav.

În acest context, instanța de apel a ținut cont și de procesul-verbal din 15 ianuarie

2014 de efectuare a percheziției la domiciliul lui Bîcu Vladislav, în cadrul căreia a fost depistat și ridicat un pachet al cartelei SIM cu nr. xxxxx.

Totodată, de pe numărul xxxxx, utilizat de Bîcu Vladislav au fost efectuate apeluri către Adascalîței Cristina, pe numărul xxxxx, în perioada 01.01.2013-19.09.2013, fiind 450 de apeluri intrare-ieșire, fapt confirmat prin procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirile telefonice din 10 octombrie 2014.

Prin procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirile telefonice din 10.10.2013 2014, privind efectuarea apelurilor intrare-ieșire pe perioada 01.01.2013-19.09.2013, s-a confirmat că abonatul cu nr. xxxxx ce-i aparține lui Bîcu Vladislav a înregistrat 450 apeluri intrare-ieșire cu xxxxx, ce-i aparține lui Adascalîței Cristina.

Astfel, în urma cercetărilor descifrărilor convorbirilor telefonice a fost constatată legătură între Bîcu Vladislav, Adascalîței Cristina, Grijuc Veaceslav și Simițaru Dmitrii.

Totodată, din acestea descifari telefonice a rezultat evident că anume Grijuc Veaceslav și Simițaru Dmitrii l-au telefonat pe partea vătămată Adascalîței Nicolae, deși primii neagă cu vehemență că nu au amenințat partea vătămată cu violență și moartea, în acest sens, instanța de apel a apreciat critic aceste afirmații, în situația în care, Adascalîței Nicolae, făcând înregistrarea convorbirilor telefonice, i-a recunoscut anume pe aceștia care ar fi telefonat pe dânsul și cerând ori, achitarea pretinsei inexistente datorii, sau ridicarea sechestrului de pe uzina din xxxxx, în scop că acest bun, ulterior să fie vândut anume de Adascalîței Cristina.

Instanța de apel a constatat că în acțiunile inculpaților Bîcu Vladislav, Adascalîței Cristina, Grijuc Veaceslav și Simițaru Dmitrii este prezentă și latura subiectivă a infracțiunii de șantaj, fapta fiind comisă cu scop de cupiditate, or, din declarațiile părții vătămate Adascalîței Nicolae a rezultat că, anume Adascalîței Cristina a spus să vândă casa, nu a numit o anumită sumă, dar prin discuții ea îi cerea să vândă casa și suma de 350 000 euro îi reveneau lui Adascalîței Cristina dat fiind faptul că la acel moment casa valora 700 000 euro.

Mai mult ca atât, din declarațiile părții vătămate, a rezultat că Adascalîței Cristina l-a amenințat că îl va face boschetar, or, în relațiile dintre aceștia, instanța de apel a constatat că erau ostile, având în vedere că aceștia frecvent se certau, fapt confirmat atât de Adascalîței Nicolae, cât și de Adascalîței Cristina.

Instanța de apel a considerat că și inculpatul Bîcu Vladislav, a acționat în interes material, fiind în relații apropiate cu Adascalîței Cristina, primul cunoscând că între acesta și Adascalîței Nicolae, sunt neînțelegeri familiare.

La fel, Grijuc Veaceslav și Simițaru Dmitrii, au comis fapta infracțională în scop material.

Instanța de apel a considerat că în speță, este dovedit faptul colaborării între inculpații Bîcu Vladislav, Adascalitei Cristina, Grijuc Veaceslav și Simițaru Dmitrii și anume schimbul de informații necesare în vederea șantajării părții vătămate Adascalitei Nicolae, or, anume din declarațiile părții vătămate a rezultat că imediat ce avea loc certuri între acesta și Adascalitei Cristina, primul era telefonat de persoana pe nume „Vasea”, care solicita ca partea vătămată să întoarcă datoria de 350 000 euro, deși nu menționa cui anume acesta era dator, pur și simplu îi spunea că dânsul cunoaște cu-i îi este dator.

Or, din materialele cazuei nu s-a confirma că partea vătămată Adascalitei Nicolae avea o careva datorie în sumă totală de 350 000 euro.

Mai mult ca atât, inculpata Adascalitei Cristina de nenumărate ori a solicitat de la partea vătămată Adascalitei Nicolae ca acesta să vândă imobilul în care locuiau, prealabil de aceștia fiind estimat bunul în valoarea totală de 700 000 euro, iar suma respectivă să fie împărțită între ei, fapt confirmat de partea vătămată în ședința de judecată.

Relevant speței în cauză sunt circumstanțele care denotă că donația casei de către partea vătămată Nicolae Adascalitei în anii 2008, a fost revocată astfel încât imobilul dat revenindu-i părții vătămate urmare a acestei revocări, precum și anularea contractului de vânzare-cumpărare a fabricii, care la fel a revenit părții vătămate, situație juridică care a și generat în urma neînțelegerilor între partea vătămată Adascalitei Nicolae și inculpata Cristina Adascalitei, comiterea faptelor prejudiciabile de către ultima în complicitate cu ceilalți inculpați conform stării de fapt reținute de către instanță.

Așa dar, instanța de apel a ajuns la ferma convingere că la capitolul încadrării juridice a acțiunilor inculpaților, careva încălcări nu au fost identificate, iar în acest sens este aprecierea stării de fapt, și just a conchide asupra existenței în acțiunile lui Bîcu Vladislav a elementelor infracțiunii incriminate.

La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel a reținut că, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială a acestuia.

Sanțiunea art. 189 alin. (6) Cod penal, prevede pedeapsa sub formă de închisoare de la 10 la 15 ani (sanțiunea în vigoare la data comiterii faptei infracționale).

În conformitate cu art. 76 Cod penal, în calitate de circumstanță atenuantă în privința

inculpaților Bîcu Vladislav, Adascalîței Cristina, Grijuc Veaceslav și Simițaru Dmitrii, instanța de apel nu a identificat.

În conformitate cu art. 77 Cod penal, în calitate de circumstanțe care agravează răspunderea inculpaților Grijuc Veaceslav și Simițaru Dmitrii, s-a reținut comiterea unei infracțiuni de către o persoană care anterior a fost condamnat pentru infracțiuni similare sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză.

Or, prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 14.01.2014, Grijuc Veaceslav a fost condamnat în baza art. 172 alin. (1), 187 alin. (2) Cod penal, cu aplicarea art. 84 Cod penal, la 7 ani, cu aplicarea prevederilor art. 85 Cod penal, definitiv și s-a stabilit 9 ani închisoare cu executarea în penitenciar de tip închis.

Totodată, în calitate de circumstanțe agravantă în privința inculpaților Adascalîței Cristina, Grijuc Veaceslav și Simițaru Dmitrii, instanța de apel a stabilit - săvârșirea infracțiunii prin orice formă de participație.

Or, pot fi recunoscute drept circumstanțe agravante numai acele împrejurări, care sînt strict prevăzute de lege, stabilite de organele de urmărire penală și incluse în conținutul rechizitoriului.

În cazurile în care circumstanța ce atenuază sau agravează răspunderea penală (art. 76-77 Cod penal) este indicată în dispozițiile articolului Părții speciale a Codului penal, ca semn al componenței infracțiunii, în conținutul variante-tip sau în conținutul variantelor agravate, ea nu poate fi luată în considerare la stabilirea pedepsei pentru această infracțiune.

În conformitate cu prevederile art. 83 Cod penal, „Organizatorul, instigatorul și complicele la o infracțiune, prevăzută de legea penală, săvârșită cu intenție se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru autor. La stabilirea pedepsei se ține cont de contribuția fiecăruia la săvârșirea infracțiunii, precum și de prevederile art. 75.”

Așa dar, instanța de apel la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpaților Bîcu Vladislav, Adascalîței Cristina, Grijuc Veaceslav și Simițaru Dmitrii a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunilor deosebit de grave prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită din intenție, de personalitatea inculpaților și rolul fiecăruia la comiterea faptei infracționale, de asemenea a fost ținut cont și de faptul că, nemijlocit Grijuc Veaceslav și Simițaru Dmitrii, anterior au fost trași la răspundere penală, astfel că în acest context, a considerat că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea

inculpaților, a constatat că corijarea și reeducarea acestora este posibilă prin numirea unei pedepse pentru comiterea infracțiunii prin participație, sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, fiecăruia, cu executarea în penitenciar de tip închis în conformitate cu prevederile art. 72 alin. (4) Cod penal, or, sancțiunea normei de care se fac vinoveți inculpații prevede ca pedeapsă doar închisoare.

Astfel, instanța de apel a conchis că o pedeapsă non privativă de libertate este echitabilă la caz, care va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnaților, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane, or, inculpații urmează să conștientizeze fapta comisă.

În privința inculpatului Grijuc Veaceslav, acesta a fost condamnat prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 14.01.2014, în baza art. 172 alin. (1), 187 alin. (2) Cod penal, cu aplicarea art. 84 Cod penal la 7 ani, cu aplicarea art. 85 Cod penal, definitiv s-a stabilit 9 ani închisoare cu executarea în penitenciar de tip închis.

Prin urmare, instanța de apel a considerat necesar cumularea parțială al pedepselor, adăugând parțial pedeapsa stabilită prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 14.01.2014, cu stabilirea lui Grijuc Veaceslav a unei pedepse definitive de 13 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Instanța de apel a considerat că anume această pedeapsă este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă de către inculpați, iar pedeapsa stabilită inculpaților este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptelor comise de inculpați, cât și personalitatea inculpaților.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

5.1. Inculpatul Grijuc Veaceslav, care solicită casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei hotărâri de achitare în prința sa, deoarece hotărârile instanțelor de fond sunt contradictorii și neîntemeiate, fiindu-i încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 CțeDO.

5.2. Avocatul Maier Lucia în numele inculpatei Adascalitei Lucia, prin care, indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 2), 6) și 8) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței, invocând următoarele argumente:

- instanța de apel a dat citirii probelor scrise, examinate de prima instanță și cele cercetate nemijlocit în ședință, a căror conținut a fost reprodus la pct. 15) - 22) din decizia

contestată, consemnându-le în procesul verbal al ședinței de judecată, dar din propria inițiativă, încălcând astfel principiul contradictorialității procesului penal, deoarece a selectat și invocat din oficiu probe pe care le-a utilizat și pus la baza hotărârii de condamnare a inculpatei Adascalitei Cristina, adică în defavoarea ei, subminând competența exclusivă a acuzatorului de stat în aspectul vizat.

Faptul dat este confirmat și prin partea rezolutivă a deciziei recurate, din care este evident că Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, a admis apelul procurorului, casând total din alte temeuri, inclusiv din oficiu, asumându-și în acest fel rolul acuzării în respectivul proces penal, contrar interdicțiilor stipulate în art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, potrivit cărora, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii;

- instanța de apel a omis să consemneze în decizia care a fost pronunțată, motivele de fapt și de drept, în baza cărora au fost desființate concluziile formulate de către prima instanță referitor la achitarea inculpatei Adascalitei Cristina.

Astfel, Colegiul penal formal enumeră și redă conținutul probelor fără a indica cu suficientă precizie, care anume aspecte au fost constatate ca fiind determinante în raport cu concluzia expusă privitor la constatarea vinovăției inculpatei Adascalitei Cristina;

- instanța de apel nu a constatat dincolo de orice dubiu rezonabil că inculpata Adascalitei Cristina a urmărit scopul obținerii unui beneficiu de ordin material, de comun acord cu Bîcu Vladislav, căruia i-a prestat informații și a avut rolul de complice al infracțiunii, din care motiv a încadrat acțiunile acesteia în baza art. 42 alin. (5), 45, 189 alin. (6) din Codul penal;

- decizia instanței de apel nu conține nici un element de raționament juridic apt să conducă la concluzia examinării efective în fapt și în drept a cauzei.

Pledăm cu toată insistența, că din decizia instanței de apel nu rezultă în baza unui raționament judiciar propriu:

a) care sunt actele materiale ce intră în conținutul laturii obiective a infracțiunii de care este acuzată inculpata Adascalitei Cristina, numărul acestora și data comiterii;

b) analiza particularităților obiective și subiective a infracțiunii de care este acuzată inculpata;

c) analiza apărărilor formulate de inculpată în scopul reținerii sau înlăturării acestora, în condițiile în care inculpata Adascalitei Cristina a invocat existența unui dubiu cu privire la comiterea infracțiunii de șantaj de care a fost acuzată, a susținut existența

unor probe din care rezultă nevinovăția sa (de pildă, existența relațiilor ostile cu partea vătămată Adascalitei Nicolae începând cu an. 2012, apărute pe fundalul violențelor în familie exercitate de ultimul, intenția acestuia de a anula contractul de donație perfectat pe numele ei și a copiilor lor, ș.a., care și au determinat partea vătămată să sesizeze organele de drept privitor la pretinsa infracțiune, cu scopul de răzbunare), precum și lipsa de fiabilitate și lipsa caracterului determinant în acuzare a declarațiilor părții vătămate Adascalitei Nicolae.

Prin urmare, constatăm că singura contribuție a completului de judecată al Curții de Apel Chișinău, în procesul redactării considerentelor hotărârii, s-a limitat la preluarea situațiilor de fapt și a încadrării juridice din cuprinsul Rechizitoriului, precum și la inserarea a patru paragrafe (pct. 18, 19, 20, 21 din decizie) fără a analiza în baza unui raționament juridic care sunt argumentele care impun soluția pentru care acesta a optat.

5.3. Avocatul Donică Andrei în numele inculpatului Bîcu Vladislav, prin care, indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești, cu emiterea unei hotărâri de achitare în privința lui Bîcu Vl.

În motivarea recursului invocă următoarele argumente:

- prima instanță a făcut constatări și concluzii divergente, iar instanța de apel, deși a indicat că casează în totalitate sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 02.07.2018, pronunțând o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, a însușit motivările divergente ale instanței de fond, și astfel a comis erori de drept ce determină casarea actului judecătoresc adoptat;

- textul deciziei recurate, repetă motivele acuzatorului de stat din Rechizitoriu și din sentința primei instanțe, fără ca în decizia instanței de apel să-și găsească reflectare răspunsul la toate motivele invocate în apelul depus din numele inculpatului Bîcu Vladislav, or, potrivit art. 414 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța de apel era obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, și anume:

a) Atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul judecării cauzei, au fost constatate dubii iscate din presupunerile părții vătămate Adascalitei Nicolae, provocate de sentimente de gelozie, în contextul posibilelor relații intime dintre Bîcu Vladislav și Adascalitei Cristina;

b) Nici în plângerea lui Adascalitei Nicolae și nici în Ordonanța din 17.06.2013 cu privire la pornirea urmăririi penale, nu este indicat beneficiarul, persoana căreia urma să fie transmisă pretinsa sumă de 350.000 euro, ziua, ora, locul, circumstanțe obligatorii

pentru începerea urmăririi penale în temeiul art. 189 Cod penal;

c) În cadrul judecării cauzei nu a fost identificată cu certitudine persoana care s-a prezentat cu numele „Vasea”, care se presupune că l-a telefonat pe Adascalitei Nicolae;

d) Inculpatul Grijuc Veaceslav, care se presupune că ar fi sunat partea vătămată, a declarat în judecată, că Bîcu Vladislav nu i-a cerut să-l sune pe Adascalitei Nicolae, să-l șantajeze, să ceară bani și că declarațiile date de dînsul în cadrul desfășurării urmăririi penale nu sunt ale lui;

e) Din convorbirile administrate la materialele cauzei penale, contrar prevederilor Codului de procedură penală (a se vedea procesul-verbal de examinare a obiectului din 20.06.2013, f.d. 57-65, voi. II), așa-zisul „Vasea”, nici nu a pomenit de suma de 350.000 euro, nu a cerut-o pentru Bîcu Vladislav, dar s-a vorbit despre întoarcerea unei sume de bani persoanelor neidentificate, transmiterea automobilului cuiva, despre credite nerambursate, despre faptul că din vina lui Adascalitei Nicolae a fost închisă fabrica, despre faptul că nu se întâlnește cu careva persoane, despre vinderea microbuz ului și stingerea creanței, despre faptul că Adascalitei Nicolae și avocatul dînsului vor sta, evident avîndu-se în vedere la pușcărie, în mod repetat, că a uitat de datorii și nici vorbă de 350.000 euro. În astfel de circumstanțe, apare în mod evident întrebarea „de unde s-a luat suma de 350.000 euro?”, fiind clar că e invenția lui Adascalitei Nicolae, susținută cu rea-credință de către organul de urmărire penală;

f) Martorul acușării, Moruz Iurie, în ședința judiciară a prezentat declarații mincinoase, precum că a auzit că persoana care vorbea la telefon cu Adascalitei Nicolae în limba rusă, care s-a numit Vasea, cererea transmiterea sumei de 350 mii unități, or, în înregistrarea convorbirii telefonice la care face trimitere martorul audiat, așa-zisul Vasea, nu a cerut pentru Adascalitei Cristina sau Bîcu Vladislav suma de 350 mii unități, dar a vorbit despre probleme la fabrică, să achite salariile lucrătorilor, să achite careva credite, probleme cu automobilul, cu fabrica, dînd de înțeles, că trebuie să achite 150 000 - 200 000, fără ca să menționeze cui și în ce valută, circumstanțe de fapt, care nu puteau fi calificate ca acțiuni de șantaj;

g) Acușarea nu a prezentat nici o probă utilă, că Bîcu Vladislav i-ar fi cerut lui Grijuc Veaceslav să-l șantajeze pe Adascalitei Nicolae. Nu există de asemenea, nici o probă, că convorbirile telefonice ilegal documentate, dintre așa-numitul „Vasea” și Adascalitei Nicolae, au vreo legătură cu Bîcu Vladislav;

h) Organul de urmărire penală, atât în Ordonanța de punere sub învinuire, cât și în Rechizitoriu, s-a limitat doar la indicarea indicelui de complicitate prevăzut de art. 42 alin.

(3) cod penal, fără a menționa concret, prin care acțiuni anume, Bîcu Vladislav ar fi săvârșit infracțiunea de șantaj. Nu se indică nici care anume beneficiu de ordin material a urmărit ultimul., având în acest sens o intenție directă;

- din motivele instanței de apel redată la pct. 14 - 24 ale deciziei recurate, rezultă că argumentele expuse de instanța de fond și motivele din sentință, privitor la constatarea vinovăției lui Bîcu Vladislav, Grijuc Veaceslav, Simițaru Dmitrii și Adascalitei Cristina în comiterea infracțiunilor imputate, după indicii calificativi „șantaj, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului și de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, amenințând cu violența persoana, săvârșit în proporții deosebit de mari”, instanța de apel le-a însușit și le-a reprodus întocmai, fără a da o apreciere proprie circumstanțelor și probelor administrate la dosar, indicând că acest fapt vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO;

- de asemenea, urmează de menționat că, în ultimul abzaț al pct. 12) din decizia recurată, Colegiul Penal indică că actul judecătoresc emis de prima instanță, urmează a fi reexaminat cu privire la fapta de șantaj, dat fiind faptul neconstatării de către instanța de fond a stării de fapt și de drept ale comiterii infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (6) Cod penal de către inculpații Bîcu Vladislav și Grijuc Veaceslav, indicând că „instanța de fond nu a constatat fapta prejudiciabilă pentru care i-a recunoscut vinoveți pe Bîcu Vladislav și Grijuc Veaceslav”.

Astfel, apreciind că de prima instanță nu a fost constatată fapta prejudiciabilă pentru care i-a recunoscut vinovați pe inculpați, instanța de apel purcede la o nouă examinare pe fond a cauzei, aparent, fiind îndreptățită în baza legii procesuale penale, însă punând inculpații într-o situație nefavorabilă în propriul lor apel, ceea ce este inadmisibil în lumina prevederilor art. 409 din Codul de procedură penală, la care instanța însăși face trimitere.

Or, potrivit dispozițiilor normei enunțate (a se vedea art. 409 CPP), instanța de apel judecă apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat și la persoana la care se referă declarația de apel și numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces. (2) în limitele prevederilor arătate în alin. (1), instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.

Deci, Colegiul Penal constatând că fapta prejudiciabilă în cauza dată nu a fost constatată de prima instanță, necătând la aceea că în sentință au fost reproduse circumstanțele de fapt și de drept, precum și probele acuzatoare, în mod similar cum acestea au fost consemnate în Rechizitoriu, nu ridică întrebarea că fapta prejudiciabilă nici

nu putea fi constată, pe motiv că actul de învinuire este incert, incomplet și este expus neclar (în contextul prevederilor art. 281, 296 CPP), ci sfidând absolut toate interdicțiile legale, î-și asumă rolul părții acuzării în respectivul proces penal;

- motivarea soluției prin fraza că *„suportul probator dovedește dincolo de orice dubiu vinovăția inculpaților”* (pct. 17 din decizie), fără să fie evaluate și, respectiv, valorificate probele administrate în cauză, menționându-se în procesul-verbal al ședințelor judiciare, absolut formal precum că acestea au fost cercetate, constituie o eroare judiciară, în sensul că a fost încălcat modul de apreciere a probelor prin prisma art. 101 Cod de procedură penală;

- considerăm important de a atrage atenția instanței de recurs și asupra faptului, că instanța de apel se contrazice atunci când în partea motivantă a deciziei (pct. 17), constată că fapta reținută în sarcina inculpatului Bîcu Vladislav, se încadrează în baza art. 42 alin. (3), 45, 189 alin. (6) Cod penal, individualizată prin *„șantaj, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului și de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, amenințând cu violența persoana, săvârșită în proporții deosebit de mari, în calitate de organizator”*, iar prin dispozitiv, î-l recunoaște vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 45, 189 alin. (6) Cod penal, adică îl condamnă pentru o faptă săvârșită prin participație, în calitate de autor;

- prima instanță și cea de apel au constatat, că conform ordonanței de punere sub învinuire și a rechizitoriului, Bîcu Vladislav, Adascalitei Cristina, Grijuc Veaceslav și Simițaru Dmitrii, au săvârșit participația la infracțiunea de șantaj, manifestată prin *„cererea de a se transmite bunurile proprietarului și de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, amenințând cu violența persoana, săvârșită în proporții deosebit de mari”*.

Nu putem fi de acord cu această stare de fapt, în condițiile în care, atât materialele cauzei, cât și probatoriul administrat în prezentul dosar, nu demonstrează în nici un fel existența calificativului *„săvârșită în proporții deosebit de mari”*, prin prisma căruia fapta inculpaților ar putea fi plasată sub incidența normei penale (art. 189 alin. 6 CP).

Întru confirmarea opiniei invocate mai sus, menționăm că hotărârile de condamnare a instanței de apel și a primei instanțe, se bazează în exclusivitate pe declarațiile părții vătămate Adascalitei Nicolae, prin care acesta invocă că în apelurile telefonice, persoane necunoscute îl amenințau cu moartea și cauzarea leziunilor corporale, cerându-i transmiterea sumei de 350.000 euro, fără ca la materialele dosarului să se conțină vreo probă convingătoare în sensul dat.

Este important, că și în actele dosarului, la care fac trimitere instanțele de judecată,

drept argument al condamnării inculpaților pe acest caz, cum ar fi: DVD- diskul de tip „Titanium” cu capacitatea de 4.7 Gb, pe care sunt înregistrate discuțiile purtate cu persoanele necunoscute (f.d. 57-65, voi. II), nu a fost posibil de a stabili referirea concretă la suma de 350.000 mii, în mod special la denumirea valutei "EURO", iar aceste incertitudini indispensabil urmau a fi interpretate în favoarea inculpaților, în lumina prescripțiilor conținute în art. 8 din Codul de procedură penală;

- agravanta prevăzută la alin. (6) din art. 189 Cod penal, după indicele „*săvârșite în proporții deosebit de mari*”, a fost introdusă prin Legea pentru modificarea și completarea Codului penal al Republicii Moldova nr. 277-XVI din 18.12.2008 (Monitorul Oficial nr.41-44/120 din 24.02.2009).

Potrivit Notei informative la proiectul Lege menționat, alineate care ar incrimina șantajul în proporții mari și șantajul în proporții deosebit de mari, au fost introduse drept rezultat al excluderii articolului 195 din Codul penal.

Considerăm că instanțele de judecată inferioare, nu au ținut cont de faptul că anterior operării modificărilor la art. 189 din Codul penal, cu completarea agravantelor stipulate de alin. (5) și (6), conform practicii unitare a instanțelor de judecată și Comentariul la Codul Penal (partea specială), cererea de a se transmite averea, dreptul asupra ei sau de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, urmată de dobândirea acestora în proporții mari sau deosebit de mari, se încadra în baza art. 195 CP, iar șantajul urmat de dobândirea bunurilor cerute în proporții mici, esențiale și considerabile era calificat potrivit lit. e) alin.3 art. 189 CP, acțiunile de șantaj enumerate la alin. (1) art. 189 Cod penal, presupuneau numai cererea de a transmite infractorului bunurile victimei, drepturile asupra acestora sau de a săvârși alte acțiuni cu caracter patrimonial, fără ca făptuitorul să dobândească efectiv beneficiul material, adică, corespunzător circumstanțelor de fapt constatate în prezenta cauză penală, din care rezultă dar că pretinsa sumă de bani în mărime de 350.000 euro în realitate nu a fost dobândită. Astfel, însușirea în proporții deosebit de mari din avutul proprietarului, potrivit agravatei stipulate la alin. (6) din art. 189 CP, s-ar fi consumat din momentul în care averea a fost sustrasă și infractorul avea posibilitatea reală de a o folosi sau de a dispune de ea la dorința sa.

Or, dacă mergem după logica reținută de către prima instanță și cea de apel, atunci observăm, că fapta pusă în sarcina inculpaților, manifestată prin: „cererea de a se transmite bunurile proprietarului și de a săvârși ai te acțiuni cu caracter patrimonial, însoțită de amenințarea persoanei, în proporții deosebit de mari” este mai gravă ca faptele

conținute în alin. (3) și (4) ale art. 189 Cod penal;

- din conținutul prevederilor art. 126 alin. (1) Cod penal, constatăm că în cazul de față, fapta pusă în sarcina inculpaților prin rechizitoriul acuzatorului de stat, nu conține elementele constitutive ale infracțiunii „proporții deosebit de mari”, deoarece dobândirea bunurilor proprietarului nu a avut loc.

5.4. Avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului Grijuc Veaceslav, prin care, indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă achitarea lui Grijuc V. deoarece acțiunile lui nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate.

În motivarea cererii de recurs invocă următoarele argumente:

- privind latura obiectivă în sensul faptei prejudiciabile, acțiunilor prin care s-a realizat aceasta, cât și prin latura subiectivă prin ce s-a manifestat intenția inculpatului Grijuc Veaceslav instanțelor de fond și apel nu i-au fost prezentate probe suficiente și utile, pertinente, concludente și veridice în confirmarea că acțiunile inculpatului Grijuc Veaceslav întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (6) Cod penal.

Lipsa unuia din elementele laturii obiective sau laturii subiective a infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (6) Cod penal sau a scopului de cupiditate confirmă în mod incontestabil lipsa elementelor constitutive a infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (6) Cod penal;

- din declarațiile părții vătămate Adascalitei Nicolae, inculpaților Bîcu Vladislav, Simițaru Dmitrii, Adascalitei Cristina, martorilor Șontea Mihai, Moruz Iurie, Țîtu Leonid, proceselor verbale de exminare a descifrărilor convorbirilor telefonice din 22 august 2013, 05 septembrie 2013, 10 octombrie 2013, 29 noiembrie 2013, 29 mai 2014, raportului de expertiză nr. 4733 din 11 iunie 2014 nu numai că nu se confirmă, dar nici nu se conturează intenția directă a inculpatului Grijuc Veaceslav de a comite infracțiunea prevăzută de art. 189 alin. (6) Cod penal.

Lipsește cu desăvârșire și scopul de cupiditate a acțiunilor inculpatului Veaceslav Grijuc.

În acest context, lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (6) Cod penal, intenția directă cu scop de cupiditate, amenințarea cu violență, răfuială fizică, lichidare fizică a părții vătămate etc.;

- la judecarea speței deduse justiției atât prima instanță, cât și Colegiul penal al Curții de apel Chișinău urmau a reține că prin declarațiile părții vătămate Adascalitei Nicolae se

confirmă că în 2013 până la divorț între dânsul, soția Adascalitei Cristina și soacra Miron Galina a apărut conflictul cu privire la partajarea bunurilor, casa de locuit strada Astronom Nicolae Donici, 9/2 și uzina din Fălești satul Bocșa.

Mai mult ca atât, inculpata Adascalitei Cristina de nenumărate ori a solicitat de la partea vătămată Adascalitei Nicolae ca acesta să vândă imobilul în care locuiau în valoare totală de 750 000 euro, iar suma respectivă să fie împărțită între ei, fapt confirmat de partea vătămată în ședința de judecată.

Merită a fi scos în evidență faptul că părțile Adascalitei Nicolae și Adascalitei Cristina au estimat bunul imobil litigios în sumă de 750 000 euro.

Astfel, din declarațiile părții vătămate Adascalitei Nicolae și Adascalitei Cristina iese în evidență faptul că între ei exista un litigiu civil cu privire la partajarea casei de locuit, estimată de ambii în sumă de 750 000 euro.

În atare circumstanțe Adascalită Cristina era îndreptățită să pretindă la o recompensă din valoarea totală a casei de locuit, egală cu 350 000 euro.

Toate acțiunile întreprinse de Adascalită Cristina personal, cât și prin intermediul altor persoane pentru a-și valorifica pretențiile sale, aveau scopul de soluționare pe cale amiabilă a litigiului privind partajarea casei de locuit.

În acest context, sunt de menționat și declarațiile părții vătămate că Adascalitei Cristina de nenumărate ori i-a solicitat vânzarea imobilului în care locuiau, prealabil fiind estimat de aceștea în valoare de 750 000 euro, iar suma respectivă să fie împărțită între ei.

Toate circumstanțele reținute de instanțele de judecată referitor la acțiunile Adascalitei Cristina, Bîcu Vladislav, Grijuc Veaceslav și Simițaru Dmitrii aveau drept scop al face pe Adascalitei Nicolae să respecte înțelegerea avută cu Adascalitei Cristina în sensul înstrăinării bunului imobil în care locuiau și împărțirea sumei încasate între ei.

5.5. Avocatul Beruceașvili Andrei în numele inculpatului Simițaru Dmitrii, prin care, indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței.

În motivarea cererii de recurs invocă următoarele argumente:

- instanța de apel a constatat existența următoarelor acțiuni a inculpatului Simițaru Dmitrii care conțin elementele constitutive ale infracțiunii, prevăzute de art. 189 alin. (6) CP - *"Simițaru Dmitrii, revenindu-i rolul unuia din autorii infracțiunii, l-a telefonat pe Adascalitei Nicolae și amenințându-l cu violența i-a cerut ultimului să săvârșească acțiuni cu caracter patrimonial și anume, să urgenteze semnarea actelor ce țin de partajarea cu soția sa."*

Învinuirea înaintată inculpatului Simițaru Dmitrii este una abstractă, superficială și

neclară, or nici în rechizitoriu nici în ordonanța de punere sub învinuire nu este indicat când l-a telefonat inculpatul Simițaru Dmitrii pe Adascalitei Nicolae, cum l-a amenințat pe Adascalitei Nicolae, ce fel de violență a fost ca amenințare. Acest fapt în sine constituie o încălcare a garanțiilor oferite inculpatului Simițaru Dmitrii de prevederile art. 6 CEDO;

- mai mult ca atât, partea apărării atrage atenție instanței de recurs asupra faptului că instanța de apel a constatat faptul că inculpatul Simițaru Dmitrii a amenințat-o pe partea vătămată Adascalitei Nicolae în pofida faptului că însăși partea vătămată în declarațiile sale a menționat că nu a fost amenințat de către inculpatul Simițaru Dmitrii. Astfel, în instanța de fond partea vătămată a declarat: *"...Simițaru Dmitrii se prezenta ca cumpărător. Am avut cu ultimul 2 sau 3 discuții, amenințări din partea lui nu au fost, doar că am fost rugat de către acesta să scot sechestrul de pe fabrica pentru ca Adascalitei Cristina să o poate vinde. Nu văd în acțiunile lui Simițaru Dmitrii șantaj. Careva pretenții morale sau materiale nu am..."*. În instanța de apel partea vătămată Adascalitei Nicolae a susținut declarațiile date în instanța de fond și suplimentar a declarat că: *"...Simițaru m-a sunat o dată referitor la uzină, m-a întrebat dacă se cunosc și mi-a zis că nu, mi-a zis că s-a înțeles cu Cristina în privința vânzării uzinei, dar pe uzină este sechestrul, eu i-am răspuns că până nu se clarifică lucrurile prin instanță, alte discuții nu pot exista referitor la vânzare sau alte lucruri....Durata apelului cu Simițaru a fost scurtă, amenințări din partea acestuia nu au fost. Careva pretenții față de Simițaru la moment nu are..."*.

Raportând concluziile instanței de apel cu certitudine constatăm că la pronunțarea soluției de condamnare în baza art. 189 alin. (6) CP, în privința inculpatului Simițaru Dmitrii instanța de apel a comis o eroare gravă de fapt prin stabilirea existenței *"amenințărilor cu violență"* din partea inculpatului Simițaru Dmitrii în privința părții vătămate Adascalitei Nicolae. La rândul său lipsa *"amenințării cu violență"* din partea inculpatului Simițaru Dmitrii în privința părții vătămate Adascalitei Nicolae dovedește absența în acțiunile inculpatului a semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (6) CP;

- mai mult ca atât, partea apărării atrage atenție asupra faptului că instanța de apel l-a condamnat pe inculpatul Simițaru Dmitrii în baza art. 189 alin. (6) CP, adică pentru șantaj în proporții deosebit de mari. Însă în învinuirea formulată în rechizitoriu și ulterior reținută de către instanța de apel în privința inculpatului Simițaru Dmitrii lipsesc careva date referitor la faptul că inculpatul i-a cerut părții vătămate Adascalitei Nicolae să săvârșească acțiuni cu caracter patrimonial în proporții deosebit de mari.

6. Pe marginea recursurilor declarate a depus referință procurorul, prin care solicită

respingerea recursurilor ca inadmisibile, deoarece criticile formulate de autorii recursurilor nu sunt motivate sub aspectul casării hotărârii recurate, ca fiind ilegală, or, reaprecierea probelor, nu se încadrează în prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

7. Judecând recursurile în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Totodată se remarcă, că instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În conformitate cu art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță.

În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost evaluate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei

la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată. Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Deci, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urmează să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze niște concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpaților și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către aceștia sau nevinovăția acestora și temeiul achitării, prevăzut de normele procesual penale.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, în cauza deferită judecății instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că prima instanță a pronunțat o sentință de achitare în privința inculpaților Simițaru Dmitrii și Adascăliței Cristina, pe motiv că fapta acestora nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate prin rechizitoriu.

Prin aceeași sentință, inculpatul Bîcu Vladislav a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. art. 42 alin. (3), 45, 189 alin. (6) Cod penal, iar inculpatul Grijuc Veaceslav a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. art. 42 alin. (2), 45, 189 alin. (6) Cod penal.

Instanța de apel, rejudecând cauza, a admis apelul declarat de către procuror, a casat total sentința, inclusiv din oficiu, pronunțând o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Grijuc Veaceslav a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 45, 189 alin. (6) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de 10 (zece) ani închisoare.

În baza art. 84 alin. (4) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor, adăugind parțial pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 14.01.2014, i s-a stabilit definitiv 13 (treispreze) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Bîcu Vladislav a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 45, 189 alin. (6) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de 10 (zece) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Adascăliței Cristina a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 45, 189 alin. (6) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de 10 (zece) ani

închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis pentru femei.

Simițaru Dmitrii a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 45, 189 alin. (6) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de 10 (zece) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat „prima instanță nu a dat o apreciere cuvenită prevederilor legale ce guvernează speța dedusă judecării, or, instanța de apel reține din totalitatea de probe administrate de organul de urmărire penală și verificate în apel, fiind apreciate cu respectarea prevederilor art. 27, 99-101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și veridicității, iar toate probele în ansamblu-din punct de vedere al coroborării lor, astfel, că în acțiunile inculpaților Simițaru Dmitri și Adascalitei Cristina sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunii incriminate de organul de urmărire penală.” (f.d. 195, vol. VI).

Conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Potrivit art. 384 alin. (3) și (4) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată. Conform art. 414 alin. (3) Cod de procedură penală, în cazul în care declarațiile persoanelor care au fost audiate în prima instanță se contestă de către părți, la solicitarea acestora, persoanele care le-au depus pot fi audiate în instanța de apel conform regulilor generale pentru examinare cauzelor în primă instanță.

În corespundere cu art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o sentință de condamnare fără audierea martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnare inculpatului.

Potrivit jurisprudenței naționale și având în vedere dispozițiile art. 6 din CEDO, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare bazându-se exclusiv pe doarul din prima instanță în temeiul căruia inculpatul fusese deja achitat.

Instanța de apel urmează să procedeze la o nouă audiere a anumitor martori ai acuzării solicitați de părți (*cauzele Popovici vs Moldova din 27.11.2007, paragr. 72 și Dănăilă vs România din 08.03.2007, paragr. 62-61*).

În baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența CEDO, sarcina probațiunii în ședințele de judecată

în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, fiindcă funcția acuzării este pusă pe seama procurorului.

Astfel, în pofida normelor specificate, a principiului contradictorialității în procesul penal și a jurisprudenței nominalizate, Colegiul penal lărgit observă că, conform apelului declarat de către procuror și procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel, în cadrul rejudecării cauzei potrivit regulilor generale, după achitarea inculpaților Simițaru Dmitri și Adascalitei Cristina, procurorul nu a făcut trimitere la probe concrete în baza cărora s-a solicitat desființarea sentinței de achitare a primei instanțe. Totodată, instanța de apel a dat citire probelor, examinate de prima instanță și cele cercetate nemijlocit în ședință, a căror conținut a fost reprodus la pct. 15)-22) din decizia contestată, consemnându-le în procesul-verbal al ședinței de judecată, omițând să consemneze în decizia pronunțată motivele de fapt și de drept, în baza cărora au fost desființate concluziile formulate de către prima instanță referitor la achitarea inculpaților.

Instanța de apel formal enumeră și redă conținutul probelor fără a indica cu suficientă precizie care anume aspecte au fost constatate ca fiind determinante în raport cu concluzia expusă privitor la constatarea vinovăției inculpaților Simițaru Dmitri și Adascalitei Cristina.

În continuare, Colegiul penal lărgit atarge atenția asupra faptului că *latura obiectivă* a infracțiunii de **șantaj** se exprimă în fapta prejudiciabilă alcătuită din două acțiuni: *acțiunea principală și acțiunea adiacentă*.

Acțiunea principală se înfățișează în oricare din următoarele trei modalități normative ale sale:

- 1) cererea de a se transmite bunurile proprietarului, ale posesorului sau ale deținătorului;
- 2) cererea de a se transmite dreptul asupra bunurilor aparținând proprietarului, ale posesorului sau ale deținătorului;
- 3) cererea de a săvârși acțiuni cu caracter patrimonial.

Acțiunea adiacentă se înfățișează în oricare din următoarele patru modalități normative ale sale:

- 1) amenințarea cu violență adresată persoanei, rudelor sau apropiaților acesteia;
- 2) amenințarea cu răspândirea unor știri defăimătoare despre persoană, rudele sau apropiații acesteia;
- 3) amenințarea cu deteriorarea sau cu distrugerea bunurilor proprietarului, ale posesorului sau ale deținătorului;

4) amenințarea cu răpirea proprietarului, a posesorului, a deținătorului, a rudelor sau a apropiaților acestora.

Instanța de apel pronunțând o sentință de condamnare în privința inculpaților Simițaru Dmitri și Adascalitei Cristina, nu a combătut nici una din incertitudinile exprimate în sentința de achitare a primei instanțe, referitor la învinuirea formulată în privința acestora, și nici nu a indicat concret prin care anume acțiuni de șantaj inculpații au săvârșit infracțiunea. Mai mult ca atât, declarațiile inculpaților Simițaru Dmitri și Adascalitei Cristina nu au fost combătute în cadrul cercetării judecătorești prin probe certe și directe.

De asemenea, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel pronunțând o sentință de condamnare în privința inculpatului Simițaru Dmitri a indicat că ultimul a amenințat-o pe partea vătămată Adascalitei Nicolae în pofida faptului că însăși partea vătămată în declarațiile sale a menționat că nu a fost amenințat de către inculpatul Simițaru Dmitrii. Astfel, în instanța de fond partea vătămată a declarat: *"...Simițaru Dmitrii se prezenta ca cumpărător. Am avut cu ultimul 2 sau 3 discuții, **amenințări din partea lui nu au fost**, doar că am fost rugat de către acesta să scot sechestrul de pe fabrica pentru ca Adascalitei Cristina să o poate vinde. Nu văd în acțiunile lui Simițaru Dmitrii șantaj. Careva pretenții morale sau materiale nu am...."*. În instanța de apel partea vătămată Adascalitei Nicolae a susținut declarațiile date în instanța de fond și suplimentar a declarat că: *"....Simițaru m-a sunat o dată referitor la uzină, m-a întrebat dacă se cunosc și mi-a zis că nu, mi-a zis că s-a înțeles cu Cristina în privința vânzării uzinei, dar pe uzină este sechestrul, eu i-am răspuns că pînă nu se clarifică lucrurile prin instanță, alte discuții nu pot exista referitor la vânzare sau alte lucruri... Durata apelului cu Simițaru a fost scurtă, **amenințări din partea acestuia nu au fost**. Careva pretenții față de Simițaru la moment nu are..."*

Astfel, ținând cont de concluziile instanței de apel în raport cu declarațiile părții vătămate sus menționate, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel eronat a stabilit existența calificativului „*amenințărilor cu violență*” în acțiunile inculpatului Simițaru Dmitrii.

În continuare, Colegiul penal lărgit remarcă că, recurenții susțin unanim că, motivarea hotărârii instanței de apel este una formală în care doar descrie fapta, probele administrate în respectiva cauză penală, fără a face o analiză și a da un răspuns la toate argumentele invocate în apeluri declarate.

Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel contrar prevederilor legale și-a întemeiat soluția pe aprecieri subiective, or, Curtea de la Strasbourg statuează că,

dreptul la un proces echitabil include obligația tribunalelor de a-și motiva deciziile lor, deoarece absența motivării unei decizii judiciare poate impieta asupra acestui drept.

De asemenea, Curtea Europeană menționează că, judecătorii trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază deciziile, căci numai astfel, un acuzat poate exercita căile de atac prevăzute de legislația națională.

Instanța europeană a subliniat că *„motivarea unei decizii judiciare este strâns legată de preocupările privitoare la asigurarea desfășurării unui proces echitabil, aceasta permițând respectarea dreptului la apărare. Motivarea este indispensabilă însăși calității actului de justiție și constituie o pază împotriva arbitrarului.”*

În acest context, Colegiul penal lărgit menționând prevederile art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, și invocând doctrina juridică națională, remarcă faptul că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor strânse, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor. Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de Codul de procedură penală și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute.

Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de prezentul cod, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Intima convingerea se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele complet și obiectiv.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și nemotivate.

În concluzie, Colegiul penal lărgit ține să consemneze că găsește întemeiate criticele titularilor dreptului de recurs în partea ce ține de insuficiența motivării deciziei adoptate de instanța de apel și consideră relevant de a puncta că, o hotărâre motivată, în sensul legislației naționale pertinente, precum și a jurisprudenței CtEDO, trebuie să conțină

motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței la adoptarea soluției, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților în raport cu analiza probatoriului administrat în cauză. Totodată, urmează a se reține că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (*Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85*).

În esență, toate acestea au conturat convingerea fermă a instanței de recurs că instanța de apel, rejudecând cauza, a admis eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

În atare circumstanțe, Colegiul penal lărgit statuează că, erorile comise nu pot fi corectate și înlăturate în instanța de recurs, urmând a admite recursurile declarate, cu casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, iar la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze învinuirea înaintată inculpaților în limitele învinuirii, probele administrate și examinate în instanța de fond, să le dea o apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să dea răspuns la toate motivele invocate în apelurile declarate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E:

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului Grijuc Veaceslav și de către ultimul, de către avocatul Maier Lucia în numele inculpatei Adascalitei Cristina, de către avocatul Donică Andrei în numele inculpatului Bîcu Vladislav, de către avocatul Beruceașvili Andrei în numele inculpatului Simițaru Dmitrii, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui **Bîcu Vladislav Xxxxx, Adascalitei Cristina**

Xxxxx, Grijuc Veaceslav Xxxxx și Simițaru Dmitrii Xxxxx, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

Adascalitei Cristina Xxxxx și Simițaru Dmitrii Xxxxx urmează a fi eliberați din Penitenciar, dacă nu execută alte hotărâri judecătorești.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Pronunțată integral la **08 decembrie 2020**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana

Burduh Victor

Craiu Nicolae